

Paljon melua tyhjästä

Metsänomistaja **Marja Marttila** Kuopiosta kysyi *Helsingin Sanomissa* 8.4.2017: Miksi MTK ei aja metsänomistajan etua? Hän viittaa lehden pääkirjoitukseen 29.3. Sen mukaan metsätietolain muutoksessa tavoitteena pitää olla mahdollisimman suuri julkisuus. MTK ei hyväksy tilakohtaisten tietojen julkisuutta ilman maanomistajan lupaa. Kysymys on Suomen metsäkeskuksen keräämien tietojen julkisuudesta.

Marttila kertoo, että maa- ja metsätalousministeriön hiljattain teettämän kyselytutkimuksen mukaan selvä enemmistö metsänomistajista joko kannattaa kuviotietojen avointa käyttöä tai suhtautuu siihen neutraalisti ja vain alle kolmasosa metsänomistajista sanoo vastustavansa kuviotietojen avaamista.

MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tirola** on halunnut *Maaseudun Tulevaisuudessa* 8.4.2017 tyrmätä Marttilan näkemyksen. Hän sanoo, ettei ole tavannut muita maanomistajia, jotka olisivat samaa mieltä Marttilan kanssa. Tirola sanoo, että Metsätutka-kyselyn mukaan liki 90 % metsänomistajista on sitä mieltä, että kuviotietojen julkisuus edellyttää metsänomistajan suostumusta. Tulos poikkeaa todella suuresti Marttilan ilmoittamista ministeriön saamista tuloksista. Tulee mieleen, että mielipidetiedustelun tulokset riippuvat paljon siitä, miten kysely suoritetaan.

Suomen metsäkeskuksen metsäjohtajan **Anna Rakemaan** mielestä metsävaratiedoissa ei nykyiselläänkään ole salassa pidettävää sisältöä.

Mikko Tirola on eri mieltä. Hän kannattaa kuviotietojen poistamista metsäkeskuksen järjestelmästä. Metsäkeskuksen tulisi tulevaisuudessa keskittyä tuottamaan vain raakadataa eli hilatietoa.

Hallitus valmistelee lain Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä (419/2011) muuttamista, koska EU on vaatinut tietojen julkisen saamisen helpottamista. EU-komission mielestä metsät ovat ympäristö- ja luonnonvaroja, joiden pitäisi olla julkisessa rekisterissä. Nykyisin metsävaratiedot ja niiden sijaintitiedot voidaan

luovuttaa suoramarkkinointia varten, jos maanomistaja on antanut siihen suostumuksen. Asiassa on neuvoteltu osapuolten kesken kompromissi, jossa tietojen saamista helpotetaan muttei vapauteta täysin. Maa- ja metsätalousministeriö lähetti lain muutosehdotuksen lausuntokierrokselle 7.11.2016. Asiasta on saatu kehkeytymään niin monopolivinen ongelmavyöhyke, etten yritäkään mennä tässä kaikkiin yksityiskohtiin. Lakimuutos on tarkoitus saada voimaan 1.1.2018.

Kuinka ollakaan, asiassa on törmätty myös perustuslaillisiin vaikeuksiin. Maa- ja metsätalousministeriön tiedotteessa 24.3.2017 kerrotaan, että lakiluonnokseen sisältyvä mahdollisuus poistaa kuviomuotoiset metsävaratiedot Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä on osoittautunut oikeudelliseksi ongelmaksi.

Osa metsänomistajista kokee kuviomuotoisten metsävaratietojen avaamisen herkäksi asiaksi. Kielto-oikeudella oli tarkoitus antaa maanomistajalle mahdollisuus kieltää nykymuotoisen kuviotiedon julkaisu. Ehdotettu kieltäminen poikkeaisi perustuslain julkisuusperiaatteesta. Lisäksi kieltäminen merkitsisi, että yksittäisellä henkilöllä olisi mahdollisuus päättää viranomaisen rekisterin sisällöstä.

Maa- ja metsätalousministeriö etsii asiaan uutta ratkaisua. Kysyin 13.4.2017 ministeriöstä metsäneuvos **Marja Kokkoselta**, missä nyt ollaan menossa. Hän sanoi, että asiasta neuvotellaan sidosryhmien kanssa, mutta tulevan ratkaisun sisällöstä hän ei voinut sanoa mitään. Kysyin myös, onko tutkittu mitä objektiivisesti todettavaa haittaa metsätietojen julkisuudella voisi olla maanomistajan kannalta. Kokkosen mukaan asiaa ei ole tutkittu.

Asiaan liittyy myös hallitusohjelmaan kirjattu tavoite puunkäytön tuntuvasta lisäämisestä. Tilojen keskikoko on pieni ja monet metsänomistajat suhtautuvat omaisuutensa hyödyntämiseen passiivisesti. Nähtäväksi jää, saadaanko maanomistajia aktivoitumaan vai jääkö yritys narulla työntämiseksi.

Matti Kankare kannatti *Talouselämä*-lehdessä sitä, että metsäkeskuksen tieto-

järjestelmissä oleva metsätieto tulisi täysin julkiseksi riippumatta käyttäjästä ja käyttö-tarkoituksesta.

Meto Metsäalan Yrittäjien puheenjohtaja **Tuomo Turunen** totesi *Metsäalan ammattilehdessä*, että tietojen saaminen vapaaseen käyttöön palvelisi eniten pieniä yksityisiä metsäpalvelu- ja koneyrityksiä.

Koneyrittäjien liiton varatoimitusjohtaja **Simo Jaakkola** sanoi *Metsäalan ammattilehdessä*, että keskiverto metsänomistaja ei ymmärrä hila-puheesta ja -tiedosta juuri mitään ja toimijoista vain suurimmat pystyvät hyödyntämään hilatason tietoja tehokkaasti. Hänen mukaansa metsävaratiedon hyödyntämisaste on nykyisin alhainen puu- ja palvelumarkkinoilla.

Myös Suomen luonnonsuojeluliitto kannattaa tietojen vapaata saatavuutta. Metsänomistaja ei voi nykyäänkään salata Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmään sisältyviä tietoja. Kuka tahansa voi todeta ne menemällä metsään jokamiehenoikeudella. Myös ilmasta käsin asioita voidaan tutkia. Lisäksi tilojen raja- ja omistajatiedot ovat julkisia. Asialla ei ole mitään vaikutusta omaisuuden suojaan.

Sipilän hallitus pyrkii turhien normien purkamiseen. Tässä olisi nyt tilaisuus siihen kumoamalla koko laki. Riittää, että meillä on laki Suomen metsäkeskuksesta, joka ohjaa metsäkeskuksen toimintaa.

Raimo Koivistoinen
raimo.koivistoinen@kolumbus.fi